

Konflikty Afriky

1. Konflikty

V Africe bylo v letech 1945 – 2000 vedeno více jak 50 válečných konfliktů, z toho jenom čtyři před rokem 1960. Jestliže války vedené v letech 1945-1960 byly pouze čtyři, pak je jasné, že většina afrických konfliktů souvisí s dekolonizací. Nemalou roli zde hrají etnické rozpory a rozpory o hranice nově vzniklých států, jelikož do té doby byly brány v potaz pouze koloniální nároky na rozdělení hranic. V této době došlo k výrazné změně, Afrika se po roce 1960 stala po Asii kontinentem, kde je vedeno nejvíce válek a ozbrojených konfliktů. V Africe je na rozdíl od ostatních kontinentů vedeno nejméně mezistátních válek, většina z nich je vnitrostátní povahy. Podle institutu pro výzkum válek (AKUF) bylo v Africe 20% válečných konfliktů vedeno za odtržení nebo autonomii území, což představuje malý počet. Oproti tomu až 40% konfliktů bylo protirežimní povahy, které měli za cíl svrhnout stávající vládu. Toto číslo je šokující. Ostatní konflikty představují války vedené z všeobecných důvodů.

Dlouhotrvající konflikty probíhaly zejména v Etiopii (válka za nezávislost Eritrei), v Angole, Mozambiku, Namibii, jižním Súdánu a v Čadu. Válka v Angole zásadně změnila pohled na interpretaci pozadí konfliktu, začala v roce 1961 jako dekolonizační válka za nezávislost, v sedmdesátých letech pak měla povahu boje mezi Západem a Východním blokem a konečně v 60. letech se stala bojem o regiony bohaté na nerostné suroviny, přičemž zůstali aktéři stejní.

Tyto konflikty většinou reflektují probouzející se národní identitu, která se uplatňuje jako nástroj při soupeření o vzácné zdroje uprostřed chronického nedostatku. Jejich rámec tvoří všeobecně klesající důvěra ve stát a jeho schopnost konsensuální integrace společnosti. Jejich neméně důležitým aspektem je, že probíhají uprostřed nebývalého množství mezinárodních aktivit, jejichž širší rámec tvoří rozpad bipolarity (Gedlu 2002, s. 36).

Přesná klasifikace pozadí mezinárodních konfliktů na africkém kontinentě není jednoduchá vzhledem k nestálosti regionu. Mesfin Gedlu (1998) je rozděluje do čtyř skupin:

- Konflikty uvnitř jednotlivých zemí.
- Konflikty mezi africkými státy.
- Konflikty mezi zájmy světových velmocí v Africe (odehrávající se prostřednictvím jejich afrických klientských režimů).
- Konflikty mezi africkými státy a velmocemi (vnějšími silami).

2. Západní Afrika

Pobřeží Slonoviny:

I přestože se Pobřeží Slonoviny řadí mezi relativně vyspělé státy Afriky tak zde v září 2002 vypukla občanská válka, kterou zinscenovali odpůrci současného oficiálního prezidenta Laurenta Gbagda. Tento pokus o převrat nevyšel, ale francouzská armáda zde posílila jednotku. Všeobecná nespokojenost se současným prezidentem a premiérem (nejmenší zlo pro Francii) je zde však cítit všude. Během posledních dvou let zde došlo k několika krvavým demonstracím (např. Abidjan-kde bylo vladní milicí zabito 150 lidí, podle OSN-předem pečlivě připravená operace) a od roku 2003 zde začala působit mise OSN, která má zjistit podmínky a možnosti jak zajistit humanitu. Pomoc a uklidnit situaci v celé zemi. Napětí stále pokračuje. Včera opět nepokoje. Plánuje se posílení jednotek (Francie).

Libérie:

V roce 1989 zde byl odstraněn povstalcí dosavadní prezident(Doe-diktátor). Stejně jako v Sierra Leone zde jde hlavně o získání kontroly nad těžbou diamantů. Do roku 1996 zde bylo zabito v krvavých bojích kolem 200 000 libérijců a meloun Lib(v roce 1990-mírové jednotky ECOWAS). opustil zemi. V roce 1996 se na nátlak USA,OSN a Afrických zemí uzavřelo mezi zneprátelenými jednotkami příměří a byly vyhlášeny svobodné prezidentské volby, ve kterých vyhrál Charles Taylor(původně vůdce povstalecké skupiny z Pobřeží Slonoviny-1989)-okamžitě dochází ke sjednocení sil proti Taylorovi a už od roku 1997-občanská válka proti Taylorovi(ten všechny státní peníze zpronevěřoval). V květnu 2003 povstalecké skupiny z Libérie a ze Sierra Leone podnikly ozbrojený útok na pozice vládních vojsk, ovládli zhruba 60% území a dostali se až do Monrovie-kde se bojovalo o důležitý most(„veselí vojáci“).Platil jim Taylor??-ne(stačily jen zbraně a s nimi spojený pocit dospělosti)6. 7-odešel Taylor do exilu(Nigérie) a 11.8 2003 odstoupil.

V únoru 2004-Mezinárodní konference o obnově Libérie-od roku 2003 sice došlo ke snížení porušování lidských práv, ale stále nejsou peníze na školy a na rehabku a reintegraci tisíců dětských vojáků.

Sierra Leone:

Už od roku 1991 jsou zde krvavé boje „oficiálně“ o uchopení politické moci, ale v reálu šlo o to přidat k moci, která plyne z vlastnictví diamantových dolů ještě moc politickou. Majitelé diamantových dolů si najali 1500dětí , které za ně bojovali.Tyto střety vyvrcholily v roce 1998 masakrem, kde proti sobě stály tyto děti vlastníků a na druhé straně vládní vojáci(mimo jiné sestávající se z 2500dětek). Rebelové vybaveni mačetami, sekerami a kalašníky nabuzení kokainem masakrovali vše co viděli-nepřítel každý,pravidla-žádná-jen tak pro zábavu..zhruba 50 000civilních obyvatel bylo zmasakrováno a 1,5 mil uprchlo ze země. Od roku 2000 zastavení bojů-relativní klid.

PS:velká část jednotek RUF se demilitarizovala,část se přesunula do Libérie a Guineje.

Guinea-Bissau:

Ve zkratce. V roce 1998 vypukla v zemi občanská válka, jelikož se několika armádním důstojníkům změna politiky vlády a prezidenta a jejich proliberálnější orientace zahraniční politiky.Trvala zhruba rok a donutila k odchodu ze země kolem 100 000 obyv. Dosavadní prezident odstoupil a odešel do exilu. V současné době je zde relativní politická stabilita.

Senegal:

Senegal se ještě musel na začátku 90.let vyrovnat s hraničním sporem s Mauritánií, kde hrozilo, že přeroste v zahraniční válku. A zároveň od roku 1991 vzrůstá na pětí na jihu země v oblasti Casamanca, kterou obývají převážně křesťané a ti požadují autonomii této části Senegalu. Problém by to nebyl až tak velký, kdyby se zde nenacházely ložiska ropy, vzácné dřeviny a vysoce úrodná půda.Ozbrojené střety. V roce 1993 bylo uzavřeno příměří, ale v roce 1995 opět střety(i únos francouzských turistů-zabiti-výkupné nedodáno), ale už od roku 1996 se situace trochu uklidnila a od roku 2001 zde platí nová prodemokratičtější ústava.

Nigérie:

V letech 1967-1970 etnické a kmenové problémy na J v Biaffře vedly ke krvavé občanské válce. V roce 1993 znovu vzrostlo napětí-vláda anulovala výsledky prezidentských voleb a

po vojenském převratu koncem roku bylo rozpuštěno Národní shromáždění a moc převzala prozatímní vláda. V roce 1994-protivládní demonstrace.

Nyní se bojuje o kontrolu nad ropou v deltě Nigeru. Střety místních kmenů s jinými komunitami jsou na denním pořádku-rychle se šíří nezákonný obchod a ropa se krade přímo z ropovodu.

Aktuality: nigerijští povstalci z delty Nigeru, podporováni nigerijskou mafii pohrozili 27.9 2004 „totální“ válkou v celé provincii Niger (součást Nigérie), jejíž cílem je získat část území delty, kde by mohli získávat ropu a pěstovat drogy a z vydělaných peněz nakupovat zbraně a vojenský materiál, který používají k boji proti vládním jednotkám.

3. Centrální Afrika

Čad:

Už od pol. 60. let zde probíhá boj s muslimskými povstalci ze severu. Občanská válka mezi zneprátelenými frakcemi trvala téměř nepřetržitě od roku 1979-1994. Do konfliktu se postupně zapojili Libye, Francie a Zair. V roce 1994 ukončen spor s Libyí o území Aouzu na severu.

V roce 1998 vypukla však opět na severu Čadu otevřená válka mezi Čadskými separatisty napojenými na nigerijskou a súdánskou mafii a konflikt vyvrcholil na hlavní obchodní města severu (Bardaí a Largeau). Zakročila vláda a v roce 2000 došlo k demilitarizaci separatistů, uznání některých autonomních práv a umístění afrických mírových sborů

Rwanda a Burundi:

Až do vyhlášení nezávislosti v roce 1962 byla Rwanda a Burundi spojeny v mandátní území Belgie Ruanda - Urundi, proto má etnický konflikt mezi Hutuy a Tutsiy mnoho společných znaků.

Rwanda získala v roce 1960 autonomii a volby vyhráli Hutuové. Již během voleb došlo ke krvavým srážkám mezi Hutuy a Tutsiy. Od roku 1959 bylo vyvražděno 20 000 až 100 000 Tutsiů. 28. 1. 1961 byla vyhlášena republika. Do té doby byli Tutsiové vždy zvýhodňováni, a proto po převzetí moci Hutuy muselo 150 000 Tutsiů v důsledku represí odejít do Burundi a okolních zemí. 1973 došlo k vojenskému převratu, zákazu politických stran a vládla jen jedna strana Národního revolučního hnutí pro rozvoj - MRND. Násilí však pokračovalo dál. V říjnu 1990 vtrhli do země bojovníci tutsijské opoziční Rwandské vlastenecké fronty (FPR) z Ugandy. Roku 1991 byla přijata nová ústava a byly povoleny opoziční strany. Pod dohledem OSN začalo o rok později sestavováním přechodné vlády, která měla zajistit demokratické volby v roce 1995. Došlo však k rozporům a znovu propukly masové boje. Mírová dohoda o ukončení byla podepsána v srpnu 1993.

Burundi získalo nezávislost roku 1962. V roce 1965 se nezdařil hutuský státní převrat a to vedlo k popravě většiny hutuských politiků. V roce 1972 Tutsiové zmasakrovali na 100 000 Hutuů a roku 1988 Hutuové zahájili ozbrojené vystoupení proti Tutsiům. V reakci na to bylo 20 000 Hutuů zabito a 50 000 uprchlo do sousední Rwandy. Od 90. let se objevují náznaky liberalismu a pluralismu. V červnu 1993 se konaly první svobodné volby a vyhrála hutuská Fronta za demokracii v Burundi (FRODEBU).

Po smrti prezidentů Rwandy a Burundi při leteckém neštěstí v dubnu 1994 ve Rwandě, vypukla krvavá válka, zejména mezi Hutuy a Tutsiy (jen za první měsíce bylo zabito 500 000 lidí a přes 3 miliony obyvatel uprchlo do sousedních zemí). Hutuové ve Rwandě začali vyvraždovat Tutsie. Tato genocida byla označena za jednu z největších ve 20. stol.. Situace se zhoršila v červenci, kdy tutsijská Rwandská vlastenecká fronta vyhlásila vítězství a ovládla

dvě třetiny Rwandy. V důsledku toho uprchlo na 1,2 milionu obyvatel hlavně do Zairu. Zde působí vojáci poražené rwandské armády - Ozbrojené síly Rwandy - FAR. Návrat uprchlíků umožnil letecký most Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) 1997.

Boje však pokračují neustále, nic nevede k uklidnění v obou zemích. Neustále přibývá obětí, dosud nikdo nenašel způsob, jak nesvár mezi Hutuy a Tutsiy zmírnit nebo zastavit. Poslední zprávy hovoří o připravované dohodě o ukončení konfliktu v tanzanské Arushy, ale ta je neustále odkládána.

Uganda:

Uganda byla od roku 1894 britským protektorátem. Nezávislost na Velké Británii získala země 9.října 1962. V roce 1963 se země stala republikou. Už od 60. let si získala Uganda pověst nestabilní země zmítané do poloviny 80. let diktaturami a občanskými, resp. mezikmenovými válkami.

Předsedou vlády se stal Milton Obote, který se největší mírou zasloužil o samostatnost Ugandy. Netrvalo ale dlouho a začal boj o politickou moc. Obote svrhl prezidenta, kterého sám jmenoval, aby nedlouho poté byl sám svržen vojenským převratem a v zemi byla nastolena diktatura generála Idi Amina. Ten se nechvalně proslavil tím, že rituálně pojídal těla svých nepřátel.

Boje o politickou moc nakonec přerostly v občanskou válku, která zuřila až do konce 80. let. Od roku 1971 do roku 1979 bylo v zemi zabito a popraveno na 300 000 Aminových odpůrců (především Oboteho příznivců). V roce 1980 je Generál Idi Amin během státního převratu zavražděn a moci se znovu ujímá politický vůdce Milton Obote. Ten se opírá o vojenskou vládu. Během Oboteho vlády od roku 1980 do roku 1985 zahyne v zemi na 100 000 Oboteho odpůrců (především Aminovo příznivců). Milton Obote je následně donucen během státního převratu v lednu 1986 opustit zemi a odejít do exilu. Moci se ujímá nová prodemokratičtější smýšlející vojenská vláda v čele s Gen. Musevenim. Ten se postupně zasadil o to, aby v roce 1990 část pravomocí od vojenské vlády převzal parlament. Přesto v politickém životě přetrvává řada omezení a opoziční politické strany mají pozastavenou činnost.

O další problémy se postarali sousedé ze Rwandy. Masakrované tamní obyvatelstvo začalo houfně utíkat do Ugandy, kde hledalo ochranu. Ale země nevěděla, co s nimi, a problém vyřešila jak jinak než válkou.

K největšímu krveprolití, při kterém zahynula spousta nevinných lidí, došlo v roce 1994. V roce 1999 vládní ugandská vojska zakročila proti údajným srážkám etnických skupin Hema a Lendu, při nichž přišlo o život 4 000 lidí a dalších 150 000 bylo vyhnáno ze svých domovů. Kvůli stejné záležitosti chtěla OSN poslat do země i v roce 2000 mírové sbory. Na jihozápadě Ugandy přišlo v březnu 2000 o život nejméně 530 příslušníků sekty Hnutí za obnovu desatera božích přikázání. Nejdříve to vypadalo na hromadnou sebevraždu, poté se prokázalo, že byli násilně uškrnceni a otráveni. Povstalce z Armády odporu Páně (LRA) vede čtyřicetiletý generál Joseph Kony. Ten prohlašuje, že chce z Ugandy vytvořit ryze křesťanskou zemi a vést ji podle desatera. K němu přidal ještě přikázání jedenácté: Na kole jezdit nebudeš. Toho, kdo tento zákaz poruší, stihne krutý trest - povstalci mu odseknou hýždě mačetou.

Ugandská vláda přesto tvrdí, že válka je téměř u konce. Je pravda, že od letošního dubna se armádě vzdalo několik desítek povstaleckých velitelů i se svými muži. Přesto bude trvat ještě

hodně dlouho, než se budou moci uprchlíci vrátit domů. Uganda by totiž na úplnou porážku povstalců potřebovala pomoc zvenčí. Požádala proto USA o pomoc. Američané ale odpověděli, že to "není jejich válka". V severní Ugandě tak kromě OSN působí jen několik mezinárodních humanitárních organizací, které se snaží pomoci uprchlíkům a také vyburcovat veřejné mínění ve vlivných zemích světa. Krvavá občanská válka v Ugandě totiž stále zůstává "nejméně známým konfliktem v současném světě".

MZVČR: Politická situace se po prezidentských volbách stabilizovala. V Kampale a na venkově je celkem bezpečno.

Severní a západní pohraničí je pro turisty vysoce nebezpečnou oblastí. V současnosti se cizincům nedoporučuje pohyb v oblasti Albertova jezera, Rwenzori Mountains, Kazinga Channel a Queen Elizabeth National Park.

Kongo:

Úplná nezávislost byla vyhlášena roku 1960. Po státním převratu v roce 1968 byla vyhlášena socialistická orientace země a o rok později byl název státu změněn na Lidová republika Kongo (do 1991). Restrukturalizace ekonomiky v socialistickém stylu Sovětského Svazu se ale příliš nezdařila.

V letech 1987-1989, postupně ztrácela Konžská republika a levicová vláda všechny své socialistické spojence, kteří finančně podporovaly ekonomiku země, aby se nezhroutila. Levicová vláda se postupně dostala do ekonomické krize a politické mezinárodní izolace. Obrat vládní politiky na Francii a Africké země donutil změnit politické myšlení levicové vlády, aby se vůbec mohla vnitřně politicky udržet. V roce 1990 již nová ústava respektuje více politických stran v zemi a v roce 1992 dochází k prvním svobodným volbám v zemi. Politicky je však Kongo stále nestabilní.

V červnu roku 1997 dochází ke tvrdým předvolebním střetům mezi pravicovými a levicovými stoupenci, které postupně přecházejí v ozbrojené potyčky. V zemi vypuká nekontrolovatelná občanská válka mezi pravicovými a levicovými radikálními stoupenci. V říjnu 1997 vniká do země Angolská armáda a bojuje na straně levicových radikálů.

V lednu roku 1998 je konflikt ukončen podepsáním mírového dohody mezi oběma znesvářenými stranami. Odhaduje se, že v občanské válce zahynulo několik stovek obyvatel země. V roce 1998 dochází ke sporadickým přestřelkám mezi pravicovými a levicovými stoupenci.

Nové násilí vypuklo v listopadu 1999 a vyžádalo si okolo 2 000 mrtvých vojáků a civilistů. Boje trvaly do ledna 2000, kdy byly zahájeny mírové rozhovory. Následně bylo dohodnuto, že vojáci obou stran budou demilitarizováni a bude jim zajištěna beztrestnost. V lednu 2002 v zemi proběhlo referendum, které se vyslovilo pro řadu demokratických ústavních změn.

Dalším problémem v Kongu jsou střety mezi jednotlivými černošskými kmeny. Etnicky je obyvatelstvo rozděleno do většinových Kongů (48%) a menšinových Sanghů (20%), Teků (17%) a M'boči (12%). Dále se pak kmeny z těchto většinových uskupení dále dělí na tzv. "regionální subkultury", které vznikly z důvodu dřívější neprostupnosti konžských pralesů. Tradicionalismus v kmenových vztazích způsobuje šarvátky a boje i mezi stejnými etnickými kmeny založenými na jiné "regionální subkultuře".

Na konci roku 2002 roste dlouhotrvající napětí mezi kmeny v severovýchodní oblasti Konga. Oblast je hojně využívána obchodníky, protože je zde přístup do Kamerunu, Středoafričké Republiky a do Konžské demokratické republiky. Některé kmenové osady spolupracují s africkou mafií a zabezpečují transport zbraní a drog. Dále zde přetrvává mezi domorodci pravicová a levicová nesnášenlivost, která pramení z příliš živé historie země. Do dnešní doby bylo odhadem v kmenových bojích zabito na 50 000 obyvatel (převážně kmenových domorodců). Tento stav však vyplývá z několika letého zanedbání oblasti ze strany, jak Konžské vlády, tak i mezinárodních organizací.

Situace, která přiměla Konžskou vládu požádat o pomoc francouzskou vládu, spočívá ve vnitrostranickém převratu, který se zrodil v dubnu 2003 ve Středoafričké Republice. Podobné tendence spočívající ve vznik kmenových protivládních skupin se vyskytly i zde. Proto Francie vyslala do země 1 400 francouzských vojáků, kteří spolu s Konžskými vládními vojáky dohlížejí na situaci v zemi.

MZVČR: Bezpečnostní situace v zemi se liší region od regionu. Za nejbezpečnější oblasti je považováno ekonomické centrum Pointe-Noire a jeho okolí, hlavní město Brazzaville a oblast severně od něj. Před cestou se doporučuje dotázat Velvyslanectví ČR v Kinshase na aktuální bezpečnostní situaci v zemi. Zásadně se nedoporučuje cestování v noci.

4. Východní Afrika

Etiopie a Eritrea:

Eritrea byla od roku 1890 italskou kolonií. Od roku 1930 se císař Haile Selassie pokusil modernizovat zemi, ale to bylo přerušeno roku 1935 italskou okupací. Italové byli s pomocí Britů roku 1941 vyhnáni a 15. 9. 1952 byla Eritrea připojena k Etiopii jako autonomní součást. V roce 1962 byla autonomie zrušena a Eritrea se stala provincií. To vedlo k povstáním ozbrojených Eritrejců až do 90. let. Vznikla tak občanská válka mezi Eritrejskou lidovou osvobozenou frontou (EPLF) a Etiopskou vládou.

Roku 1974 se uskutečnil vojenský puč (sesazení císaře) a vznikla Prozatímní vojenská správní rada v čele stál Mengista Haile Mariam. Uskutečňovala socialistické reformy, ale nepokoje pokračovaly. Separatistické hnutí v Eritrei a Tigre zesílilo. V roce 1977 a 1980 vpadli Somálci do Ogadenu, ale byli se sovětskou pomocí vyhnáni. V 80. letech zasáhl zemi hladomor (zemřelo asi 300 000 lidí). Mengisova marxistická vláda byla svržena roku 1991 volným spojenectvím povstaleckých sil a dočasně vládne EPLF.

V květnu 1993 se uskutečnilo referendum a Eritrea vyhlásila nezávislost (20.7.1993). První svobodné volby do ústavodárného shromáždění se v Etiopii konaly v roce 1994. Nová ústava dala vzniknout volné federaci devíti etnických států, kteří získaly možnost vystoupit ze svazku a byly přerušeny vztahy se Súdánem. Tvrdilo se, že Súdán podporuje aktivity extrémní Eritrejské organizace Džihád a Eritrejskou osvobozenou frontu (ELF).

Demokratické volby, které se konaly roku 1995, vyhrála Etiopská lidová revoluční demokratická fronta (EPRDF) vedená Melesem Zenavim. Hlavní opoziční strany volby bojkotovaly. Zenavi se však úřadu vzdal ve prospěch představitele Oromské lidové demokratické organizace (OPDO) Negassa Guidadaviho. V dubnu 1995 podepsala Etiopie a Eritrea smlouvu o zóně volného obchodu.

Eritrea pak ještě roku 1995 vedla konflikt s Jemenem o Hamíšské souostroví v Rudém moři. Konflikt byl 25. 2. 1998 mírově urovnán. Srážky se Somálskem se opakovaly roku 1997. Na

hranicích proti sobě stála vládní vojska a fundamentalistické hnutí Ittihád al - islámí (Islámský svaz).

12. 5. 1998 bylo zahájeno dělostřelecké odstřelování o sporné hranice mezi vojsky obou zemí. V červnu (11. a 12. 6.) konflikt eskaloval leteckými nálety na etiopská města Mekele a eritrejskou Addis Abebu. USA žádaly o upuštění útoků, ale Eritrea odmítla stažení vojska z etiopského území. Mnoho delegací bylo neúspěšných. V červnu 1999 byly boje mezi oběma zeměmi obnoveny (po krátkém příměří). Přinesly 8 200 obětí na eritrejské a 4 200 obětí na etiopské straně. Letos v červnu bylo dohodnuto v Alžíru další příměří, které mělo ukončit jejich dvouletý válečný konflikt, ale to bylo do několika měsíců znovu porušeno.

Súdán:

Od počátku své nezávislosti (1956) je země zmítána napětím mezi arabským severem a černošským jihem a od 80. let faktickou občanskou válkou a častými převraty.

K mezi-etnickým bojům došlo v Dárfúru poprvé počátkem osmdesátých let, a to mezi usedlým kmenem Fúr a kočovníky stěhujícími se k jihu za pastvou. Narušení ekologické rovnováhy oblasti v důsledku nadměrného vypásání lze vedle etnického napětí a politické situace považovat za klíčový faktor při vzniku současného konfliktu.

Kočovníci, polokočovníci a usedlí zemědělci žili po staletí v Dárfúru (7 000 000 lidí) pospolu, aniž by ztratili sociální a ekonomickou nezávislost. Pokud v důsledku sporů o vzácné vodní zdroje či pastvu došlo k ozbrojenému konfliktu místního rozsahu, většinou byl vyřešen prostřednictvím tradičních mechanismů smíru.

Ozbrojený konflikt mezi súdánskou vládou a ozbrojeným hnutím odporu zastupujícím zájmy dárfúrských domorodých kmenů vypukl počátkem roku 2003. Kmeny Fúr, Zaghawa a Masaleit požadovaly větší autonomii pro oblasti, které obývají. Chartúmská vláda odpověděla vojenskou intervencí a vyzbrojováním kočovných kmenů arabského původu (Džandžauí), soupeřících již po mnoho století s domorodci o vodu a pastvu.

Podle informací ze zdrojů tajných služeb bylo ze súdánských vojenských fondů věnováno několik milionů \$, na vyhnání černošských islámských kmenů z provincie Darfúr. Zatím není jasné kdo rozhodl o vydání finančních prostředků na tuto akci (ministr vnitra nebo ministr obrany). V provincii Darfúr se nachází řada důležitých prvků nerostného bohatství, která byla objevena při geologických průzkumech dané lokality. Toto nerostné bohatství chce súdánská vláda využít pro státní účely ve spojení s čínským kapitálem. Čínské naftařské společnosti již v Súdánu působí a mají zde stejný vliv jako arabské naftařské společnosti.

Džandžauí, polovojenské milice vyzbrojené vládou, se v oblastech obývaných domorodými kmeny dopouštějí masového porušování lidských práv včetně poprav civilistů, hromadného znásilňování žen a dívek, loupeživých nájездů na vesnice, vypalování domů a ničení úrody. Více než milion lidí přišlo v důsledku jejich řádění o domov a museli se přestěhovat do provizorních uprchlických táborů na území Západního, Severního a Jižního Dárfúru a sousedního Čadu (ze 200 000 dárfúrských uprchlíků v Čadu žije zhruba 120 000 v uprchlických táborech).

Zhruba 1 milion uprchlíků se nachází na hranicích mezi Súdánem a Čadem nebo již tyto hranice překročil. Proti přílivu uprchlíků protestuje Čadská vláda, která nemá finanční prostředky a zázemí pro takovéto množství uprchlíků ze Súdánu. Čadská vláda v této souvislosti požádala o humanitární pomoc.

Současná situace v Dárfúru je velmi vážná a humanitární krize v této oblasti dosáhla stupně, kdy již nemůže být mezinárodním společenstvím dále ignorována. Představuje vážné ohrožení mírového procesu v Súdánu a potenciální zdroj dlouhodobého válečného konfliktu a systematického porušování lidských ve velkém měřítku. Kromě toho je vážnou hrozbou pro celou oblast, zahrnující nejen země ležící na západ od Súdánu, ale i Eritreu, obviňovanou Chartúmem z podpory dárfúřskému osvobozeneckému hnutí. Vláda Čadu, navzdory své účasti v mírovém procesu, bývá naopak obviňována ze spolupráce se súdánskou vládou.

Ačkoli se súdánská vláda v červnu 2004 zavázala k odzbrojení polovojenských milicí Džandžauí, znalci místních poměrů se na podobná prohlášení ze strany vlády dívají skepticky.

Země je také, byť to oficiálně vehementně popírá, jedním z mála států, ve které ještě existuje otrokářství. Od roku 1995 bylo z otroctví vykoupeno několik tisíc osob včetně malých dětí. Světové velmoci navíc Súdán považují za baštu a sponzora mezinárodního terorismu, což přispívá k izolaci země.

MZVČR: Súdán v současné době není zemí, která by byla nakloněna cestám individuálních turistů. Pokračující vojenská konfrontace mezi vládními a protivládními silami zcela vylučuje podnikání cest do vzdálenějšího okolí od Chartúmu, zejména jižním směrem. Z bezpečnostního hlediska je považováno za přijatelné pouze nejbližší okolí hlavního města.

Cílem programu ACDER (ACT - Caritas Darfur Emergency Response), je poskytnout cílové populaci:

- P řístřeší – dostatek bezpečných, uzavřených a zastřešených přístřešků, skýtajících soukromí a ochranu před živly, tj. alespoň 3.5 metrů čtverečních krytého prostoru na osobu.
- Vodu – dostatečné množství vody vhodné k pití, vaření a osobní hygieně, tj. přinejmenším 20 litrů čisté, zdravotně nezávadné vody přijatelné chuti na osobu a den.
- Toalety – dostatečné množství vhodných, v daných podmínkách použitelných sanitárních zařízení, tj. alespoň 1 toaletu na 20 osob.
- Základní znalosti týkající se hygieny a zdraví – poučení o základních pravidlech hygieny a zdravotnické péče bude provázet distribuci vody a hygienických potřeb, s cílem minimalizovat dopad nedostatečné hygieny na zdraví populace.
- Doplnkové potraviny – dostatečné množství doplňkových potravin pro děti mladší pěti let trpící akutní podvýživou, tj. denní přídělí obohacených obilovin, oleje a cukru v celkové hodnotě 1240 kcal. Přídělí budou distribuovány padesáti tisícům akutně podvyživených dětí.
- Nepotravinovou pomoc – vhodné lůžkoviny (sítě proti komárům, příkrývky) a základní kuchyňské vybavení, umožňující lidem na útěku spát, vařit a jíst v normálních podmínkách. Distribuce nepotravinové pomoci již probíhá.
- Primární zdravotnickou péči – základní zdravotnická péče bude poskytována prostřednictvím klinik organizace Norwegian Church Aid a dalších partnerů.
- Základní vzdělání pro děti školního věku.
- Psychologickou pomoc – psychologická podpora lidem traumatizovaným násilným vyhoštěním a válkou.
- Podporu zemědělských aktivit – asistence při obnově prostředků obživy za pomoci dodávek osiva a zemědělských nástrojů.
- Ochranu – veškeré výše zmíněné aktivity jsou proveditelné pouze za předpokladu dostatečné ochrany populace proti porušování lidských práv. Hlavními úkoly v této oblasti je monitorování a dokumentace případů porušování lidských práv a vyvíjení tlaku na orgány

zodpovědné za jejich dodržování. Všechny strany účastníci se konfliktu budou vyzvány k ukončení násilí a k umožnění humanitární intervence a návratu osob na útěku do jejich domovů.

Somálsko:

Somálská republika se od počátku své nezávislosti potýkala s problémem nomádských kmenů a somálských klanů, které neustále udržovaly mezi sebou různé krvavé šarvátky. V 70. letech se dostalo Somálsko do konfliktu s Etiopií kvůli sporným územím, od konce 80. let byla země zachváčena občanskou válkou, která vyústila ve faktické rozdělení země mezi jednotlivé politické frakce.

V lednu 1991 byl proveden v zemi státní převrat a severní somálské kmeny vyhlásily nezávislou Somálskou republiku -> Somaliland. Somálská republika požádala o zajištění své bezpečnosti OSN. Cílem OSN bylo rozmístit humanitární pomoc za asistence Mezinárodních Sil po celém Somálsku. Intervence vojsk OSN v roce 1993 mnoho nezměnila a vojska nakonec zemi opustila.

Tradiční klanová společnost je od převratu v roce 1991, kdy se stát propadl do chaosu, prakticky jedinou fungující strukturou zajišťující alespoň lokální samosprávu. Představuje ovšem také hlavní zdroj nepokojů a jednu z překážek znovusjednocení národa.

V Somálsku působí přes sto humanitárních institucí, jak subjekty pod křídly OSN tak organizace nevládní. Podle údajů se celková výše každoročně poskytnutých prostředků pohybuje kolem 110 - 170 miliónů dolarů. Největšími donory jsou Evropská unie a Spojené státy americké; výdaje na rozvojovou pomoc byly loni přibližně třikrát vyšší než výdaje na pomoc humanitární.

Jižní a centrální oblasti Somálska dlouhodobě zůstávají dějištěm konfliktů, motivovaných vzájemnou nesnášenlivostí a rivalitou mezi jednotlivými ozbrojenými skupinami. Například v květnu se bojovalo v hlavním městě Mogadišu, a strážky si do dočasného příměří vyžádaly zhruba sto mrtvých. Špatná bezpečnostní situace značně komplikuje práci organizacím, které se v zemi starají o humanitární pomoc a rozvojové projekty. Mnohé z nich omezují své působení nebo se zcela stahují. Dlouhodobější rozvojové aktivity zde často postrádají smysl, mnohdy je znemožněna i distribuce okamžité pomoci. Humanitární aktivity v nestabilních regionech se tak omezují především na rozdávání potravin a zajišťování základních zdravotnických potřeb.

Somálsko je také národem uprchlíků. Kolem 700 tisíc z celkových osmi miliónů Somálců žije trvale mimo své domovy (většinou v okolní Keni a Etiopii). Vyhání je občanská válka i sucha a hladomory. Mnoho ožebračených pastevců přichází za svými rodinami do měst, kde je ovšem možností obživy ještě méně než na venkově.

"Oficiální" prezident a premiér země, ustanovení roku 2000, stále "pro jistotu" sídlí v exilu v Džibutsku.

MZVČR: Politická a bezpečnostní situace je dlouhodobě nestabilní. Formálně existuje centrální vláda, která však není schopna kontrolovat ani území hlavního města. Občanům ČR se důrazně nedoporučuje do tohoto teritoria cestovat, a pokud tak přesto učiní, kontaktovat Velvyslanectví ČR v Nairobi.

5. Jižní Afrika

Angola:

Od roku 1961 v zemi občanská válka proti Portugalcům za nezávislost. V boji za nezávislost zde bojují tři organizace – MPLA (podporovaná Sovětským Svazem), FNLA (podporovaná USA) a UNITA (podporovaná Jihoafrickou Republikou). Nezávislost na Portugalsku získala země 11. listopadu 1975. Hned po té v zemi nastal pád stávající vlády a vznikl chaos v řízení země. Moci se ujala za použití násilí a bojů (1975-1976) levicová strana usilující již dříve o nezávislost země – MPLA. Svou moc, ale nemohla uplatnit na celém území státu a tak došlo k občanské válce mezi vládním hnutím MPLA (již podporovaná také Kubou) a pravicovým nacionalistickým hnutím UNITA, které také dříve usilovalo o nezávislost země.

V září 1992 byly vyhlášeny první svobodné parlamentní a prezidentské volby v zemi. Vítězem voleb se stalo hnutí MPLA. UNITA okamžitě zpochybnila regulérnost prezidentských voleb. Část velitelů z obou hnutí MPLA i UNITA spolu začaly vést znovu občanskou válku. Boje trvaly až do roku 1994, ale šlo prakticky jen o různé šarvátky a přestřelky vyprovokované místní situací, kterou vůdcové obou hnutí nedokázali nebo nechtěli ovlivnit. V roce 1994 uzavřeli mezi sebou MPLA a UNITA - Lusacký mírový protokol. Od srpna 1997 se znovu rozhořely boje a šarvátky mezi MPLA a UNITA. Následná smrt vůdce UNITA Jonase SAVIMBIHO (únor 2002), která dodnes není důkladně prošetřena, znamenala ukončení jednotlivých bojů. V dubnu 2002 byla oficiálně podepsáno příměří a UNITA uznala Lusacký mírový protokol z roku 1994. Malá část roztroušených jednotek hnutí UNITA, se pohybuje na území Botswany, Namibie, Zambie, Konžské demokratické republiky (Zairu) a Angoly. V září 2002 byla oficiálně zahájena demilitarizace jednotek UNITA, což znamenalo fakticky konec občanské války.

Politická organizace FLEC (Front for the Liberation of the Enclave Cabinda) podporovaná militantními nacionalisty se snaží o samostatnost provincie Cabinda na Angole. V roce 2002 došlo v této oblasti k několika lokálním střetům s policejními a armádními silami. Násilnosti však zatím nepřerostli do organizované formy otevřeného boje proti vládě.

Po ukončení války a podpisu mírové dohody v dubnu roku 2002 bylo zapotřebí urychleně reagovat na velký počet lidí v pohybu. Během konfliktu trvajících skoro pětadvacet let v Angole docházelo často k násilnému přesídlování obyvatelstva. Po skončení války se události daly do pohybu, obyvatelstvo se začalo přemísťovat a dožadovat humanitární pomoci. Země je válkou zničena natolik, že se obyvatelé nemohou sami uživit. Okolo 300 000 Angolanů uprchlo do zahraničí, v zemi je na 2 miliony vnitřních uprchlíků.

Občanská válka v Angole byla jedna z největších tragédií lidstva po 2. světové válce. Během bojů v letech 1976 až 1992 zahynulo na 1,5 miliónu lidí. Angola patří mezi země s největším výskytem nášlapných min na světě. Odhaduje se, že jich je v Angole více než obyvatel země.

I po skončení občanské války je Angola je extrémně nebezpečnou africkou zemí, ve které neustále pokračují krvavé přestřelky mezi jednotlivými ozbrojenými znesvářenými frakcemi. Ve městech je obrovská kriminalita včetně krvavých zločinů. Ve venkovských oblastech operují ozbrojené skupiny banditů, které vraždí civilisty a přepadávají turisty. Obrovským rizikem je i dosud neznámé množství nevybuchlých pozemních min na silnicích a katastrofální hygiena, která nahrává vražedným epidemiím.

MZVČR: Nelze nadále doporučit cestování mimo hranice hlavního města Luandy, kde je situace poměrně stabilizovaná. Cestovat mimo hlavní město doporučujeme pouze v doprovodu a s povolením angolských orgánů. V Angole se vyskytuje velké množství nášlapných min, a to i na plážích v blízkosti hlavního města. Doporučuje se proto nescházet z hlavních dopravních cest a koupat se pouze na vyznačených plážích. Luanda je přeplněna uprchlíky z válečných oblastí a je zde velice rozšířena pouliční kriminalita a žebrota.

Namibie:

Roku 1884, kdy obsadili Němci většinu území (s výjimkou ->Velrybí zátoky). Protektorát Německá jihozápadní Afrika byl roku 1915 okupován vojsky Jihoafrické unie a po 1. světové válce svěřen jako mandátní území Společnosti národů do správy Jihoafrické unii s názvem Jihozápadní Afrika. Roku 1949 odmítla Unie předat Namibii do správy OSN a na území vládla přímo, a to na základě stejných principů jako v samotné Unii (apartheid).

Roku 1966 OSN formálně ukončila mandát JAR a nastolila plán cesty k samostatnosti Jihozápadní Afriky (Namibie od roku 1968). Po desetiletích občanské války, akceptovala JAR roku 1988 rozhodnutí OSN a po volbách roku 1989 byla o rok později vyhlášena nezávislost země. Roku 1994 předala JAR Namibii i enklávu Velrybí zátoka. Země, ekonomicky stále závislá na Jihoafrické republice, postupně směřuje k demokracii.

MZVČR: Důrazně se doporučuje vyhýbat se hraniční oblasti s Angolou a nepoužívat dálniční spojení přes město Rundu do provincie Caprivi a do Botswany. Tato oblast je z bezpečnostního hlediska velice nejistá a může zde dojít i k napadení příslušníky ozbrojených skupin.

Mosambik:

Portugalskou kolonií zůstal Mosambik po 1. i 2. světové válce, od roku 1951 se statutem zámořské provincie Portugalska, od roku 1973 s vnitřní samosprávou. Odpor proti koloniální nadvládě vedl k narůstajícímu odporu a z řady organizací byly v roce 1974 uznána FRELIMO za jediného představitele mosambického lidu. Roku 1975 byla vyhlášena nezávislost pod názvem Lidová republika Mosambik a byl znárodněn majetek bílých uprchlíků.

Po vyhlášení nezávislosti se naplno rozhořela rasová nenávist proti bělošským farmářům a obchodníkům. R. 1976 bylo v zemi založeno Mosambické národní hnutí odporu (RNM), které vedlo ozbrojený boj proti vládě strany FRELIMO. Vláda nedokázala zadržet jak rasové nepokoje, tak nástup komunisticky smýšlejících skupin v zemi, které postupně přebírali všechny důležité vládní posty. Od roku 1975 do roku 1977 došlo k velké emigraci bělošského obyvatelstva do Jihoafrické Republiky. Nepokoje si vyžádali několik desítek obětí z řad bělošského obyvatelstva.

V roce 1977 se zmocnila vlády již plně ovládnutá Marxisticko-Leninská komunistická frakce ve FRELIMO a založila socialistický stát. Socialistické experimenty v 70. a 80. letech (státní kontrola bank a pojišťoven, zestátnění podniků a násilná kolektivizace venkova), které způsobila nejmilitantnější černošská marxistická vláda způsobily ekonomickou krizi a přispěly ke vzniku občanské války od roku 1977 mezi komunistickou vládou a povstaleckými jednotkami.

Občanská válka trvala oficiálně až do roku 1992. Podle nepotvrzených údajů zahynulo během 16 let až 1 milion lidí a 1,7 milionu lidí uprchlo ze země do sousedních států, převážně do Malawi.

V roce 1992 byla sjednána Římská hlavní mírová smlouva mezi všemi oficiálně zúčastněnými stranami v občanské válce. V roce 1994 proběhly v zemi první svobodné volby, které omezily moc komunistické strany. V roce 1995 došlo k postupnému navracení všech 1,7 milionu uprchlíků, kteří uprchli ze země v době občanské války v zemi statisíce uprchlíků jsou však dosud v okolních zemích.

MZVČR: V Mosambiku se stále vyskytuje značné množství nášlapných min, takže se doporučuje držet se značených cest, které už by měly být z tohoto hlediska bezpečné. Situace v hlavním městě Maputu a v turistických centrech (hlavně při hranicích s JAR) je podstatně lepší než v jiných částech země.

Zimbabwe:

Roku 1980 se konaly nové volby a země získala opět nezávislost jako republika Zimbabwe. Původně demokratický režim začal postupně nabírat autoritativní rysy, které se ještě zostřily na přelomu 20. a 21. stol., kdy prezident Roberto Mugabe začal v zemi provádět "rasismus naruby", zaměřený zejména proti bílým farmářům; těm jsou bez náhrady zabírány pozemky i majetek, nemluvě o fyzických útocích. Stejně nevybíravě Mugabe postupuje i proti vlastní opozici, které do značné míry znemožnil účast na volbách (2002).

9. 8. 2002 vypršel termín, který dal Mugabe bílým farmářům k opuštění jejich farem. Zabavení veškerého majetku bílým se týká 2900 farem - asi 95 procent celkového počtu farem v Zimbabwe. Podle nařízení si mohou vzít pouze své osobní věci. Vše ostatní musí nechat na místě. Asi pětasedmdesát procent farmářů přesto zůstalo na svých farmách a čekají, co bude dále. Podle zákona mohou být nyní vsazeni do vězení a odsouzeni řádově na deset let. Mnoho farmářů má hypotéky a další půjčky - roční ztráty zimbabwešské banky způsobené nynější uměle vyvolanou platební neschopností farmářů se odhadují na sedmdesát milionů dolarů. Ve strachu rovněž žije na 350 tisíc černých pracovníků zabavených farem. Noví majitelé se totiž rekrutují výhradně z okruhu Mugabeho věrných zabijáků a vrahů.

Organizace World Food Program hlásí, že polovina dvanáctimilionové populace Zimbabwe hrozí hlad. Důvodů je několik: sucho v posledním vegetačním období prosinec-leden, drastické snížení obhospodařované plochy, hlavně ale Mugabeho drakonický zákon na vyvlastnění půdy.

Když se Robert Mugabe dostal v roce 1980 k moci, akceptoval tržní hospodářství, lákal zahraniční investory, prosazoval rozvoj zdravotnictví a školství, zaměřil se na rasové usmíření. Jak je vidět i ve vašem dalším filmu JIT, vše fungovalo tak, jak mělo. Kde se později stala chyba?

Chyba byla v tom, že dvacet let byl u moci jeden muž a měl podporu celé země. Neexistovala žádná opozice. Potom proti Mugabeho jednostrannému vládnutí začali vystupovat mladí příslušníci dělnické třídy z měst a postupně se zformovala opoziční strana Hnutí za demokratickou změnu (MDC). V roce 2000 Mugabe uspořádal referendum, ve kterém se hlasovalo o změně ústavy, a k překvapení všech a zejména k naprostému zděšení Mugabeho, MDC referendum vyhrála. A to byl pro Mugabeho bod zlomu. Najednou měl pocit, že ztrácí moc. Nešlo mu do hlavy, jak se proti němu může někdo postavit, když on byl ten, kdo národ osvobodil. A tak začal všechny, kteří stáli proti němu, veřejně označovat za zrádce.

Jedna z věcí, kterou svět kritizuje na Mugabeho vládě, je jeho pozemková reforma. Bylo skutečně nutné ji provádět, nebo jde o represivní opatření režimu?

Pozemková reforma byla nutná proto, že od získání nezávislosti téměř dvě třetiny pozemků byly v rukou bílých farmářů. Vše mělo proběhnout nenásilně a co nejvíce spravedlivě. Když Mugabe prohrál to osudné referendum, program zrušil a po celé zemi rozmístil milice, složené z válečných veteránů a nezaměstnané mládeže. Ti farmáře z jejich farem vyhnali a obsadili je. Jenže vůbec neumí farmy řídit. Proto všechno postupně začalo upadat a výsledkem toho jsou miliony hladovějících lidí a hospodářská krize.

V roce 2002 zvítězil Mugabe v prezidentských volbách. Západ je kritizuje jako nedemokratické a zmanipulované, někteří afričtí politici naopak tvrdí, že Mugabe byl zvolen demokraticky a má jejich podporu. Proč jsou názory tak rozdílné?

Mugabeho argumenty jsou velmi promyšlené: Britové zemi neprávem zabrali a původní černošské obyvatelstvo utlačovali. On si teď jen bere, co mu patří. Rád se zkrátka vydává za jakéhosi afrického Fidela Castra, který bojuje proti zkorumpovanému Západu.

Ekonomická situace v Zimbabwe je špatná, kde se tedy berou Mugabeho přívrženci?

Většina Zimbabwanů Mugabeho nenávidí, bohužel jsou ale bezmocní. Vládní strana je extrémně bohatá a mocná. Většinu prostředků získala nelegálně, například z nelegálních obchodů s nerostným bohatstvím. Takže tu máme lidi, kteří z členství v Mugabeho straně profitují. Jestliže chce někdo proti Mugabemu demonstrovat, koleduje si o to, že dostane od jeho přísluhovačů po hlavě obuškem.

Jihoafriická republika:

Historie pamatuje tři důležité momenty, které nejvíce ovlivnili nynější podobu jižní části afrického světadílu a vztahy mezi jejími obyvateli. Tím prvním byl příchod evropských osadníků (Búrů) a jejich pronikání do černošského vnitrozemí (od roku 1652), následně anglicko-búrské války, motivované záměrem Velké Británie vytvořit zde svou kolonii (1899-1902), a nakonec volby v roce 1948, po nichž se bělošská menšina pokusila vytvořit vlastní stát ve státě. Tehdy byly odhlasovány zákony na ochranu státu, národa a rasy, včetně sedmi pilířů apartheidu: zákaz mezirasového manželství, zákaz pobytu černých v bělošských oblastech, separace, segregace, odchod nebielých z bělošských univerzit, ztráta volebního práva (a tedy i občanství) nebielých. Jihoafrická republika byla dlouhá léta v mezinárodní izolaci, dodržované v podstatě celým světem. K zásadnímu zlomu došlo až v roce 1994, kdy se tu vůbec poprvé uskutečnili všerasové volby. Jejich vítězem se stala černošská většina a prezidentem její vůdce, 27 let vězněný Nelson Mandela. Další volby v roce 1999 potvrdili nastolenou parlamentní demokracii. Vládnoucí stranou zůstal Africký národní kongres, na prezidentském postu Mandelu vystřídal Thabo Mbeki.

Jihoafrická republika byla poslední subsaharskou zemí s bělošskou nadvládou. Propuštění Nelsona Mandely z vězení (1990) signalizovalo konec apartheidu.

V roce 1989 se Botha ze zdravotních důvodů vzdal funkce prezidenta a prostor dostal F. W. de Klerk, který v roce 1990 zrušil zákaz černošských organizací včetně ANC a propustil černošské politické vězně. Jedním z nich byl i Nelson Mandela, který byl vězněný od roku 1964. Mandela se stal ihned vůdcem ANC, bojoval za práva svého lidu a byl zastáncem klidného a nenásilného řešení sporů. Úzce spolupracoval s de Klerkem na novém uspořádání státu a v roce 1992 společně vyhlásili referendum bělošskému obyvatelstvu, kde se měli běloši vyjádřit ke zrušení apartheidu. Dvě třetiny bílých hlasovaly pro zrušení.

Po mnoha dalších jednáních se v roce 1994 konaly v Jihoafrické republice první svobodné volby, jichž se mohli účastnit také černoši. Vítězem se stalo ANC a Mandela se stal prvním černošským prezidentem Jihoafrické republiky.

Černošské obyvatelstvo tedy dosáhlo svého, ale nová demokracie čelí nesmírným problémům. Koncem století zde byly dva miliony dětí, které nikdy nenavštěvovaly školu, víc než polovina populace žije v domech bez elektřiny, dvacet milionů lidí nemá přístup ke kvalitní pitné vodě, třetina dospělých je bez práce a narostla kriminalita ve velkých městech. Přes tyto všechny problémy se Jižní Afrika vzpamatovává, činí velké pokroky zejména v investicích, zastavila inflaci a začíná se stávat moderním státem euroamerického stylu, který se stane základem a vzorem úspěchu pro ostatní africké státy.

6. Prevence konfliktů

Minulé století nám ukázalo hrůzy hladomorů, epidemií a válek a zdá se, že tyto hrůzy upadly v zapomnění. Na africkém kontinentu však brutální války a genocidy vyhnaly miliony běženců, kteří nemají kam jít, strádají hlady a nemocemi. Opustili své domovy, aby hledali lepší život, protože v jejich zemi nebyly dodržovány lidská práva, žili pod námi představitelnou životní úrovní, byli pronásledováni ozbrojenými silami ať už pro svoji etnickou příslušnost, či z jiných důvodů. Pro nás nepředstavitelné věci jsou na prahu 21. století v Africe stále na denním pořádku a je důležité jim předcházet.

Podle principu prevence je odhalení napětí a brzká intervence v mezinárodních vztazích hodnocena jako selhání diplomatického jednání a řízení (Ntahoturi 2001, s.70). Mír je pro prevenci konfliktů důležitý, proto by intervenci měla předcházet mírová jednání. Intervence je násilí, které evokuje další masové násilí. Prevence konfliktu pak nepostihuje jen příčiny napětí, ale v podstatě upravuje vztahy a uklidňuje problémy ve společnosti (Ntahoturi 2001, s. 70). V podstatě by intervence měla být zahájena až když je konflikt takřka „na spadnutí“. Modelově se tak nestalo např. ve Rwandě 1994, kdy mezinárodní společenství vyčkávalo s intervencí i dlouho po vypuknutí konfliktu, což vedlo až k současné krizi v okolí Velkých jezer.

Hlavní strategií, která má zamezit přerůstání sporů v konflikty a opětnému výskytu konfliktů je preventivní diplomacie, preventivní nasazení a preventivní odzbrojení (OSN 2002, s. 63):

- Preventivní diplomacie označuje kroky, které zamezují vzniku sporů, řeší je dříve, než dojde k jejich eskalaci, a omezuje jejich rozsah poté, co již vypukly. Preventivní diplomacie může být podepřena preventivním nasazením a preventivním odzbrojením.
- Preventivní nasazení znamená rozmístění příslušníků mírových sil v terénu za účelem zamezení pravděpodobnému vypuknutí konfliktu. Příkladem této strategie je například Středoafrická republika.
- Preventivní odzbrojení má za cíl omezit počet lehkých zbraní v regionech náchylných ke konfliktům. Např. v Mozambiku bylo odzbrojení nepřátelených sil a odevzdání a zničení jejich zbraní součástí ucelených mírových dohod.

7. Zdroje

<http://www.e-polis.cz/view.php?id=34&catid=4>

www.sozialwiss.uni-hamburg.de

<http://www.narodnaobroda.sk/clanok/13290/Konflikty-v-Afriке-pritahuju-pozornost,-az-ke%EF-je-zle/>

<http://www.afrikaonline.cz/>

<http://interkom.scifi.cz/1999/19990318.htm>

<http://www.infoservis.net/art.php?id=1069233049>

<http://www.sweb.cz/armady-sveta/>

<http://www.libri.cz/databaze/staty/>

<http://www.charita.cz>

www.ikoktejl.cz

<http://www.lusofonia.cuni.cz/>

<http://www.bongobongo.cz>

www.jizniafrika.cz

<http://www.czechembassy.org>

Navrátil, A.(2001): Ozbrojené konflikty v současném světě

International Peace Research Institute(2002): Armed conflict 1946-2001